

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Commissie verzoekschriften

18.06.2008

MEDEDELING AAN DE LEDEN

Betreft: Verzoekschrift 0857/2007, ingediend door J.P.E. Baakman (Nederlandse nationaliteit), over UMTS-masten en de eraan verbonden gezondheidsrisico's

1. Samenvatting van het verzoekschrift

Namens een aantal cliënten verzoekt de indiener, die advocaat is, het Europees Parlement om het vraagstuk van de gezondheidsrisico's van UMTS-masten opnieuw te bekijken. Hij verwijst in dat verband naar de onderzoeken van de ICNIRP (Internationale Commissie voor bescherming tegen niet-ioniserende straling), die de ICNIRP eerder aan de Europese Commissie heeft voorgelegd op verzoek van deze laatste. Hij acht deze onderzoeken niet toereikend en wijst erop dat de EU meer doeltreffende maatregelen zou moeten nemen om de gezondheid en de veiligheid van haar burgers te beschermen.

2. Ontvankelijkheid

Ontvankelijk verklaard op 14 februari 2008. De Commissie is om inlichtingen verzocht (artikel 192, lid 4 van het Reglement).

3. Antwoord van de Commissie, ontvangen op 18 juni 2008

De indiener maakt zich zorgen om de blootstelling aan elektromagnetische velden en stelt feitelijke vragen over het optreden van de EU op dat gebied.

1. Waarom en op grond waarvan is de aanbeveling opgesteld? Is ze in overeenstemming met het internationaal recht?

Aanbeveling 1999/519/EG van de Raad van 12 juli 1999 betreffende de beperking van blootstelling van de bevolking aan elektromagnetische velden (0 Hz tot 300 GHz) is gebaseerd op artikel 152, lid 4 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

Bovendien omvat het optreden van de Gemeenschap, overeenkomstig artikel 3, onder p), van het Verdrag, een bijdrage tot het verwezenlijken van een hoog niveau van bescherming van de gezondheid.

Er dient evenwel te worden opgemerkt dat deze Europese akte enkel een aanbeveling is en dat de wettelijke bevoegdheid om de bevolking te beschermen tegen EMV volledig berust bij de bevoegde autoriteiten van de EU-lidstaten.

2. Welke artsen en biologen hebben de bewijzen verstrekt waarop deze aanbeveling is gebaseerd?

Aanbeveling 1000/519/EG van de Raad beoogt een communautair kader voor nationale beleidslijnen en maatregelen te verschaffen.

Dit communautaire kader is ontleend aan de beste beschikbare wetenschappelijke bewijzen, die geregeld worden herzien. Het is gebaseerd op de richtlijnen van de Internationale Commissie voor bescherming tegen niet-ioniserende straling (ICNIRP).

De ICNIRP is een orgaan dat is samengesteld uit onafhankelijke wetenschappelijke deskundigen en bestaat uit een hoofdcommissie van 14 leden, vier permanente wetenschappelijke comités waarvan de activiteiten epidemiologie, biologie, dosimetrie en optische straling bestrijken, en een aantal raadgevende deskundigen. Het is een organisatie zonder winstbejag die wettelijk is geregistreerd in Duitsland. Ze richt haar deskundigheid op het belangrijke vraagstuk van de mogelijke schadelijke effecten op de menselijke gezondheid van blootstelling aan niet-ioniserende straling.

Het belangrijkste doel van de ICNIRP is informatie en advies over de mogelijke gevaren voor de gezondheid van blootstelling aan alle soorten niet-ioniserende straling te verspreiden aan iedereen die in het onderwerp is geïnteresseerd. Vaak doet ze dit in de vorm van wetenschappelijke evaluaties. Op basis van deze evaluaties en de samen met de Wereldgezondheidsorganisatie uitgevoerde risicobeoordelingen publiceert de ICNIRP blootstellingsrichtlijnen.

Zoals reeds vermeld, zijn de leden van de ICNIRP onafhankelijke deskundigen op het gebied van de wetenschappelijke disciplines die nodig zijn voor de bescherming tegen niet-ioniserende straling. Alle leden van de hoofdcommissie, de permanente wetenschappelijke comités en de raadgevende deskundigen staan vermeld op de webpagina van de ICNIRP www.icnirp.org. De leden van de ICNIRP vertegenwoordigen niet hun landen van herkomst noch hun instellingen, en zij kunnen niet in dienst worden genomen door bedrijven. De leden worden er vaak aan herinnerd dat zij melding moeten maken van al hun belangen die schadelijk zouden kunnen zijn voor de status van de ICNIRP als onafhankelijk adviserend orgaan.

De wetenschappelijke deskundigheid van de ICNIRP omvat geneeskunde, dermatologie, oftalmologie, epidemiologie, biologie, fotobiologie, fysiologie, fysica, elektrotechniek en dosimetrie.

Ze haalt haar financiële middelen uit verschillende bronnen, bedrijven uitgezonderd. Als vaste inkomsten krijgt de ICNIRP een jaarlijkse toelage van de International Radiation Protection Association. Ze krijgt ook steun van nationale regeringen, met name van het Duitse ministerie van Milieu voor het in München gevestigde wetenschappelijk secretariaat van de ICNIRP. Alle andere inkomsten vergaart de commissie uit aangenomen werk (met uitsluiting van werk

voor bedrijven), uit de organisatie van wetenschappelijke bijeenkomsten en uit de verkoop van haar wetenschappelijke publicaties. Momenteel komen de contractinkomsten van de ICNIRP uit contracten die worden gesloten door verschillende organisaties, zoals de Europese Commissie en de WHO (contract voor het maken van wetenschappelijke evaluaties van de epidemiologische, biologische, fysische en technische aspecten van de blootstelling aan elektrische en magnetische velden met een extreem lage frequentie). De ICNIRP ontvangt ook inkomsten uit de verkoop van haar publicaties, waarmee een deel van de productiekosten wordt gefinancierd. De leden van de ICNIRP worden niet betaald voor hun werk voor de commissie. Zij krijgen alleen verplaatsingskosten terugbetaald, alsook andere kosten die zij moeten maken om bijeenkomsten bij te wonen.

De wetenschappelijke gronden voor de ICNIRP-richtlijnen van 1998 zijn eerst goedgekeurd door het Wetenschappelijk Stuurcomité in juni 1998, vervolgens door het Wetenschappelijk Comité voor toxiciteit, ecotoxiciteit en milieu (WCTEM)¹ in oktober 2001 en opnieuw door het Wetenschappelijk Comité voor nieuwe gezondheidsrisico's (WCNG)² in maart 2007.

Zoals bij de ICNIRP het geval is, zijn de bovengenoemde Europese wetenschappelijke comités samengesteld uit onafhankelijke deskundigen, aan wie de Europese Commissie een secretariaat ter beschikking stelt. Deze deskundigen worden zo geselecteerd, dat alle nodige kennisgebieden voor elk van de onderwerpen die de wetenschappelijke comités moeten onderzoeken, bestreken zijn.

Bij hun evaluaties hielden deze wetenschappelijke comités rekening met de meest recente wetenschappelijke bewijzen inzake de mogelijke gezondheidseffecten van EMV. In zijn recentste advies concludeert het WCNG dat:

- voor radiofrequentievelden (RF-velden) er tot op heden geen gezondheidseffecten op consistente wijze zijn aangetoond bij blootstellingsniveaus onder de door de ICNIRP vastgestelde grenzen. De gegevensbank voor de evaluatie blijft evenwel beperkt, inzonderheid voor langdurige blootstelling aan lage doses.
- voor middenfrequentievelden (MF-velden) de beoordeling acute gezondheidsrisico's, wegens de zeer schaarse gegevens, thans gebaseerd is op de bekende gevaren bij lagere en hogere frequenties. Een behoorlijke evaluatie is belangrijk, aangezien de mens steeds meer wordt blootgesteld aan zulke velden.
- voor extreem laagfrequente velden (ELF-velden) de eerdere conclusie dat magnetische ELF-velden mogelijk kankerverwerkend zijn (kinderleukemie), blijft gelden. Voor borstkanker en cardiovasculaire aandoeningen heeft recent onderzoek aangetoond dat er waarschijnlijk geen verband is. Voor neurodegeneratieve ziekten en hersentumoren blijft het verband met ELF-velden onzeker. Er is geen consistente relatie tussen ELF-velden en zelfgerapporteerde symptomen (bv. elektrische overgevoeligheid) aangetoond.
- voor statische velden er heel weinig geschikte gegevens bestaan, maar nieuwe technologische ontwikkelingen, bv. met MRI-apparatuur (magnetische-

¹ http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/sct/documents/out128_en.pdf

² http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scenihhr/docs/scenihhr_o_007.pdf

resonantiebeeldvorming) en in het bijzonder MRI-interventieapparatuur, maken risicobeoordelingen met betrekking tot beroepsmatige blootstelling noodzakelijk.

Dientengevolge is er heden geen wetenschappelijke basis om een wijziging van de aanbeveling te verantwoorden. De Commissie zal daarom alle relevante gegevens en informatie blijven opvolgen.

In zijn advies heeft het WCNG benadrukt dat er belangrijke leemten in de wetenschappelijke kennis bestaan, in het bijzonder wat betreft de mogelijke systemische gezondheidseffecten van langdurige blootstelling aan elektromagnetische RF-velden (bv. van mobiele telefoons), de correlatie en het actiemechanisme betreffende de verhoogde incidentie van kinderleukemie na blootstelling aan ELF-velden (bv. van hoogspanningsleidingen) en, meer in het algemeen, de mogelijke gevoeligheid van kinderen voor de schadelijke gezondheidseffecten van EMV. Als eerste reactie op de aanbevelingen van het WCNG heeft de Commissie in de tweede uitnodiging tot het indienen van voorstellen voor het onderzoeksthema milieu van het samenwerkingsprogramma van KP7 (2006-2013) (subactiviteit *Milieu en gezondheid*) een onderwerp voor een samenwerkingsproject genaamd “*Gezondheidseffecten van blootstelling aan radiofrequentievelden bij kinderen en adolescenten*” geïntroduceerd. De resultaten zullen beschikbaar zijn over 4 tot 6 jaar.

Een aanvullend onderwerp betreffende de gezondheidsrisico's verbonden aan de nieuwe draadloze technologieën wordt overwogen voor de derde uitnodiging.

Naast het op Europees niveau gefinancierde onderzoek hebben verscheidene lidstaten, waaronder Duitsland¹, Nederland en het Verenigd Koninkrijk², belangrijke nationale onderzoeksprogramma's rond EMV en gezondheid lopen.

¹ www.emf-portal.de

² <http://www.mthr.org.uk/index.htm>